

Provinciale Staten van Noord-Holland

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
post@noord-holland.nl

Betreft: Oliemolen Het Pink in het kader van het eenmalig extra budget urgente restauraties van grote rijksmonumenten (Restauratiesubsidie provincies € 15 miljoen)

Zaandam, 11 juli 2023

Geachte heer/mevrouw,

Recent vernamen we via de media (o.a. de Erfgoedstem) dat Staatssecretaris Gunay Uslu 15 miljoen extra beschikbaar heeft gesteld om een aantal restauraties van grote rijksmonumenten te kunnen ondersteunen. In dat kader brengt Vereniging De Zaanse Molen graag de dringend noodzakelijke restauratie van oliemolen Het Pink in Koog aan de Zaan onder uw aandacht.

Oliemolen Het Pink is een 17de eeuwse industriemolen waarvan de oudste onderdelen teruggaan tot 1620. Het rijksmonument bestaat uit verschillende bouwdelen: de twee schuren, de vierkante onderbouw met daarbovenop het achtkante molenlijf uit 1751. Dit maakt dat de molen over een hoge zeldzaamheidswaarde beschikt. De Zaanstreek is één van de oudste industriegebieden van Europa waarin de molens die o.a. hout zaagde, olie perste en papier vervaardigde een allesbepalende rol speelde. Het Pink is illustratief voor deze geschiedenis en om dat tot in lengte van jaren te kunnen laten zien is nu een grote restauratie noodzakelijk. We denken hierbij ook aan de instandhouding van het ambacht van molenmaker, molenaar en de inzet van vrijwilligers voor het levend houden het erfgoed.

De restauratiewerkzaamheden betreffen het geheel restaureren en opnieuw funderen van de zogenaamde oosterschuur. Onder deze schuur zijn nog oliekelders aanwezig waar de uit zaden geperste olie werd opgeslagen. De Zaanse Molen wil deze restaureren en graag zichtbaar maken. Nadat de schuur is rechtgezet en gerestaureerd, zal deze zorgvuldig geïsoleerd worden. Dit maakt het mogelijk de schuur een nadere invulling te geven voor kleinschalige bijeenkomsten van onze vereniging of buurtbewoners. Zo behouden we de positie van de molen binnen de lokale gemeenschap. Ook kunnen de omliggende internationale bedrijven, welke zijn voortgekomen uit de molenindustrie, deze ruimte benutten voor bijv. ontvangst van buitenlandse gasten.

In de molenschuur richten we een (wand-)expositie in over de relatie van Het Pink met de omliggende Honig-fabrieken. Een naam die een grote rol heeft vervuld in de geschiedenis van deze en andere molens. Lange tijd was Het Pink in hun familiebezit.

De molen was uiteindelijk de eerste molen welke De Zaanse Molen in eigendom kreeg. Momenteel heeft de vereniging 13 molens en het Molenmuseum. In 2025 viert de vereniging haar 100-jarig jubileum.

Naast het restaureren van de oosterschuur is ook het rietdek van de molenrump aan vervanging toe. Schades bij de stormen van de laatste jaren tonen de noodzakelijkheid daarvan aan. Ook zijn de molenroeden (wieken) aan het einde van hun levensduur. Om veiligheidsrisico's te voorkomen we genoodzaakt we deze uiterlijk in 2024 demonteren: de situatie is urgent, de roedeproblematiek in Nederland zal u genoegzaam bekend zijn. Voorts is het noodzakelijk het kruiwerk (om de molen op de wind te zetten) in originele staat terugbrengen. Op het molenerf brengen we de houten kraangang weer in goede staat.

Naast het restaureren van al deze bestaande onderdelen, besteden we aandacht aan de brandveiligheid. Wij zijn ons doordrongen van de hoge monumentale waarde van Het Pink en zullen daarom bij deze restauratie een blusinstallatie aanbrengen.

Het zal u niet verbazen dat deze werkzaamheden aan een molencomplex zoals Het Pink ver buiten de reguliere budgetten zullen gaan. De berekeningen geven aan dat met deze restauratie een bedrag van 1,3 miljoen is gemoeid. Binnen de huidige jaarlijkse regeling "Restauratie Rijksmonumenten Noord-Holland" is dat een bijna onoverbrugbare opgave. Alleen een extra eenmalige bijdrage uit het budget urgente restauraties van grote rijksmonumenten kan een oplossing bieden.

Uit de media en de Kamerbrief hebben we begrepen dat de provincies een voordracht mogen doen voor dit soort restauraties. In ons project komt niet alleen het herstel van monumentale onderdelen aan de orde, maar is er ook ruimte voor verduurzaming en een nevenbestemming van de schuur. Uit de categorie molens lijkt ons om die reden de restauratie van oliemolen Het Pink een passend project. De planvorming en vergunningverlening is in de afrondende fase. Mede omdat vanuit andere subsidiënten en fondsen een situatie ontstaan waardoor we garant kunnen staan voor het eigen aandeel, zou het project spoedig kunnen worden opgestart.

Zo'n toonaangevend project sluit prachtig aan bij onze doelstellingen en het eeuwfeest dat we in 2025 zullen vieren. We verzoeken u het project voor te dragen aan de staatsecretaris en zijn uiteraard beschikbaar om het plan nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Vereniging De Zaansche Molen
Stichting Wind Molen Compagnie

Katelijne Prinsenbergh
directeur-bestuurder